

Forslag til Inatsisartut beslutning om at Naalakkersuisut pålægges at rette henvendelse til den danske stat om at igangsætte en undersøgelse vedrørende amerikanernes benyttelse af Thule Air Base, for at opnå bedre udbytte for Grønland.

(På vegne af Kattusseqatigiit Partiiat medlem i Inatsisartut)

Svarnotat

(Formanden for Naalakkersuisut)

På Naalakkersuisuts vegne takker jeg forslagsstilleren for at give anledning til at dette spørgsmål drøftes i Inatsisartut.

Naalakkersuisut er meget enig i, at Pituffik skal give mest muligt udbytte til det grønlandske samfund.

Direkte udbytte til landskassen

Pituffik giver i dag udbytte til det grønlandske samfund:

- Beskæftigelse af grønlandske medarbejdere i Greenland Contractors,
- Uddannelsespladser for grønlandske lærlinge/elever,
- Indkomstskat fra grønlandske og danske medarbejdere i Pituffik, i alt ca. 80 mio. kr. i 2009
- Selskabsskat fra Greenland Contractors/MT Højgaard, i alt ca. 34 mio. kr. i 2009.
- Udbytte til landskassen fra Greenland Contractors, gennem Inuit Service Company A/S, i alt 30. mio. kr. i 2009 og 50 mio. kr. i 2010.
- Ordre til grønlandske transportfirmaer som Air Greenland og Royal Arctic Line,
- Samarbejde om behandling af patienter fra Qaanaaq, m.v.

Det direkte udbytte i penge til landskassen var således i alt ca. 144 mio. kr. i 2009. Herudover skaber basen værdi for vores samfund gennem arbejdspladser og uddannelsespladser.

Imidlertid gennemfører USA kraftige besparelser inden for sit forsvar. Dette gælder også Pituffik og det påvirker desværre f.eks. beskæftigelse af grønlandsk og dansk arbejdskraft og dermed skatteprovenuet. Naalakkersuisut er opmærksom på dette og har en dialog herom med den danske regering og med amerikanerne i Permanent Committee.

Det civiltekniske samarbejde

Formålet med Igaliko-aftalerne af 6. august 2004 var bl.a. at etablere mulighed for et direkte samarbejde på ikke-militære områder mellem USA og Grønland. Målet hermed var bl.a. at skaffe Grønland en økonomisk fordel af den militære tilstedeværelse ved at etablere Joint Committee (JC).

JC har over de sidste 6 år dannet rammerne om både store og lidt mindre samarbejdsprojekter mellem Grønland og USA – alt fra åbningen af Alcoa forhandlingerne til udveksling af elever og efteruddannelse af sproglærere.

Det er Naalakkersuisut overordnede indtryk, at Joint Committee er et nyttigt samarbejde, som dog stadig rummer meget uudnyttet potentiale. For at realisere dette potentiale gennemførte Naalakkersuisut i foråret en evaluering af samarbejdets første 5 år. Som opfølgning på evalueringens resulta-

ter valgte man ved årsmødet i juni 2010 at fokusere samarbejdet og formulere i fællesskab med amerikanerne prioriteter for samarbejdet – i indeværende år fokuserer man således på uddannelse, kapacitetsopbygning og menneskelige ressourcer. Denne fokusering af ressourcer forventes at udmønte sig i konkrete resultater - herunder et øget antal af studiepladser til grønlandske studerende på amerikanske læresteder.

I forbindelse med afholdelsen af årsmødet i foråret 2011 vil der blive udarbejdet en rapport over de civile relationer mellem Grønland og USA – både de relationer der er skabt i Joint Committee og dem der er skabt udenfor Joint Committee. Dette øgede vidensgrundlag vil skabe mulighed for at øge samarbejdet yderligere.

Miljø

Forsvarsaftalen af 1951 indeholder ikke miljøbestemmelser, heller ikke bestemmelser om miljøoprydning. Dette afspejler holdningen på den tid, da aftalen blev indgået. Igaliku-aftalekomplekset indeholder en miljøaftale og udgør således en klar forbedring i forhold til forsvarsaftalen af 1951. Miljøaftalen indebærer bl.a., at USA forpligter sig til at anvende de strengeste miljøbestemmelser i forhold til de regelsæt der findes i Grønland, Danmark eller USA. Miljøforholdene på Pituffik er under løbende behandling i en grønlandsk/dansk-amerikansk embedsmandskomite.

I aftalen af februar 2003 om tilbagelevering af Dundas var det ikke muligt at forpligte amerikanerne til at foretage miljøoprydning af området inden tilbageleveringen. Amerikanerne ville kun oprydde, hvis forureningen på lossepladser mv. var defineret som værende til umiddelbar fare for menneskers sundhed, hvilket den ikke var. Den danske stat påtog sig i stedet at sørge for miljøoprydningen. Vilkaerne for denne oprydning har været drøftet mellem Departementet for Indenrigsaffænder, Miljø og Natur og den danske Miljøstyrelse. En aftale herom forventes indgået inden udgangen af 2010.

Konklusion

Hverken i forsvarsaftalen af 1951 eller i Igaliku-aftalene er der grundlag for at kræve betaling for Pituffik. Et sådant krav vil blive afvist med henvisning til de indgåede aftaler, senest Igaliku-aftalerne af 6. august 2004. Naalakkarsuisut kan derfor ikke tilslutte sig et sådant forslag og dermed ikke denne del af begrundelsen for beslutningsforslaget. Som nævnt søger Naalakkarsuisut at sikre, at det grønlandske samfund på anden måde får mest muligt udbytte af Pituffik.

Derimod kan Naalakkarsuisut tilslutte sig, at dialogen med den danske regering om denne sag forstærkes ved at Naalakkarsuisut retter henvendelse til den danske stat om at igangsætte den foreslåede undersøgelse vedr. amerikanernes benyttelse af Thule Air Base, for at opnå et bedre udbytte for Grønland.